

Sygn. akt VIII U 360/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2018 r. w Gliwicach

sprawy R. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania R. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 1 lutego 2017 r. **nr** (...)

1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, poczynając od 1 grudnia 2016r.;

2) zasądza od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 360/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 lutego 2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu R. P. (P.) prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru okazał się niższy niż 250%.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany przez orzeczenie co do istoty sprawy oraz obciążenie organu rentowego kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu ubezpieczony wskazał, że nie może ponosić ujemnych konsekwencji obowiązujących w latach minionych przepisów pozwalających na nie przechowywanie dokumentów zarobkowych. Podniósł, że w oparciu o akta rentowe, akta personalne i na podstawie opinii biegłego z zakresu wyliczania rent i emerytur istnieje możliwość ustalenia wynagrodzeń z lat 1969 – 1971.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony R. P. urodzony w dniu (...), od dnia 1 lipca 1990r. pobiera emeryturę górniczą.

Do ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia organ rentowy przyjął wynagrodzenia ubezpieczonego z lat 1985 – 1987.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 318,39% i został ograniczony do 250%.

W dniu 23 grudnia 2016r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia na podstawie art.110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych załączając do niego pismo (...) S.A. z dnia

1 grudnia 2016r., że brak jest dokumentacji płacowej za lata poprzedzające 1972r. oraz zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 1 grudnia 2016r. sporządzone przez (...) S.A. Oddział Zakład (...) w T. z wykazanymi zarobkami ubezpieczonego z lat zatrudnienia w KWK (...) 1972 – 1990.

W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję zaskarżoną, omówioną na wstępie.

Ubezpieczony był zatrudniony w KWK (...) od 21 kwietnia 1959r. do 20 grudnia 1990r. kolejno na stanowiskach:

- od 21 kwietnia 1959r. do 30 czerwca 1963r. – ładowacza pod ziemią,

- od 1 lipca 1963r. do 20 grudnia 1990r. – ślusarza pod ziemią.

Na podstawie opinii biegłej sądowej z zakresu księgowości oraz sposobu wyliczania płac i świadczeń pracowniczych B. T. Sąd ustalił, że wynagrodzenia ubezpieczonego za lata 1967 – 1971 wyniosły: w 1967r. – 30 355,46 zł, w 1968r. – 31 791,97 zł, w 1969r. – 47 890,34 zł, w 1970r. – 47 890,34 zł, w 1971r. – 48 290,34 zł.

Do obliczenia tych wynagrodzeń, opierając się na dokumentacji zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego oraz obowiązujących przepisach płacowych, biegła uwzględniła stawkę zasadniczą, wynagrodzenie z Karty Górnika, deputat węglowy.

Wyliczony przez biegłą wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury górniczej ubezpieczonego z okresu 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu wyniósł 251,52% i został obliczony z lat 1969, 1972 – 1990, w tym z okresu od lipca do grudnia 1990r. przypadającego po przyznaniu emerytury górniczej.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego oraz opinii biegłej sądowej B. T. (k. 18 – 43 akt).

Sąd podzielił opinię biegłej sądowej z zakresu księgowości oraz sposobu wyliczania płac i świadczeń pracowniczych B. T., gdyż została ona sporządzona w oparciu o fachową i specjalistyczną wiedzę, zgodnie ze zleceniem Sądu, na podstawie całokształtu zgromadzonej w sprawie dokumentacji, w tym zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego, a także przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów płacowych. Biegła w sposób czytelny i precyzyjny dokonała obliczeń, wskazując przy tym dokładnie na jakiej podstawie dokonała poszczególnych założeń. W takiej sytuacji Sąd uznał tę opinię za miarodajną w sprawie dodatkowo w sytuacji, gdy względem tej opinii organ rentowy nie zgłaszał zastrzeżeń, tak w zakresie przyjętych składników wynagrodzenia, matematycznych wyliczeń, jak i ustalonego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia w wysokości 251,52%.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego R. P. zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017r., poz.1383 ze zm.).

Zgodnie z powołanym przepisem wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art.15, z uwzględnieniem art.110 ust.3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia:

- z kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury od przeliczonej podstawy,
- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia o ponowne ustalenie wysokości emerytury, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art.15 ust.5, jest wyższy niż 250%.

Ustalenie wysokości emerytury w sposób wskazany powyżej może nastąpić tylko raz.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r.

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu), a także zeznań świadków.

W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być

udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., sygn. akt II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006r., sygn. akt I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257). Niemniej jednak zarobki za poszczególne lata muszą być wykazane w sposób niebudzący wątpliwości, w ściśle określonej kwotowo wysokości. Nie jest natomiast możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o hipotetyczne lub uśrednione wysokości zarobków. Zatem – jak już to wskazano wcześniej - kwestia pobieranego wynagrodzenia musi zostać udowodniona w sposób bezwzględny, a tylko dokumentacja stanowi precyzyjny dowód w zakresie wysokości wynagrodzenia w postępowaniu sądowym.

W niniejszej sprawie Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej sądowej celem ustalenia, na podstawie akt osobowych i obowiązujących przepisów płacowych potencjalnych wynagrodzeń ubezpieczonego za lata zatrudnienia w KWK (...) przypadające przed 1972r., co do których nie zachowała się dokumentacja zarobkowa, a następnie wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia według najkorzystniejszego wariantu, przy uwzględnieniu zarobków uzyskanych po przyznaniu prawa do emerytury górniczej.

Z opinii biegłej sądowej z zakresu księgowości oraz sposobu wyliczania płac i świadczeń pracowniczych B. T., którą to opinię Sąd w pełni podzielił, wynika, że najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury górniczej ubezpieczonego wyliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, w tym z okresu przypadającego po przyznaniu prawa do emerytury górniczej, to jest z lat 1969, 1972 – 1990 wynosi 251,52%.

Skoro wskaźnik ten przekracza 250%, to ubezpieczonemu przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury z zastosowaniem art.110a ustawy emerytalnej, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyliczonej na nowo, zgodnie z art.15 tejże ustawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w pkt 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art.110a ustawy emerytalnej, poczynając od dnia 1 grudnia 2016r., czyli od miesiąca zgłoszenia wniosku, zgodnie z art.133 ust.1 pkt 1 ustawy emerytalnej.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. i art.99 k.p.c. w związku z §9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. poz. 1804 ze zm.).

(-) SSO Grażyna Łazowska